

Socialnämnden

**Komplettering av uppdrag från RF:
Utreda förutsättningarna för att tillskapa platser i
härbärge/lågtröskelboende/akutboende/stödboende till
personer som inte har möjlighet att få plats på Birkagården
eller regionens egna boenden**

Förslag till beslut

- Socialnämnden beslutar att lämna socialförvaltningens tjänsteskrivelse tillsammans med tidigare utredning, daterad 2022-05-13, som svar på regionfullmäktiges uppdrag 2022-12-12 § 241.
- Socialnämnden kvarstår även vid sitt äskande till budgetberedningen enligt sitt beslut 2022-12-08 § 189.

Sammanfattning

Regionfullmäktige fattade beslut 2022-02-21 om att ge socialnämnden i uppdrag att utreda förutsättningarna för att tillskapa platser i härbärge/lågtröskelboende/akutboende/stödboende till personer som inte har möjlighet att få plats på Birkagården eller Region Gotlands egna boenden. Socialnämnden har utrett frågan och utredningen visar på behov att det finns behov av att inrätta ett lågtröskelboende i form av stödboende om tio platser. Socialnämnden har sett över möjlighet till finansiering av ett stödboende om tio platser inom befintlig ram och bedömt att det inte ryms inom ordinarie budget och därmed förutsätter en utökad budgetram för socialnämnden. Socialnämnden har i utredningen beräknat driftskostnader för lokaler utifrån kostnader som är aktuella i motsvarande verksamheter. Regionfullmäktige har bedömt att de beräknade kostnaderna är kraftigt underdimensionerade och begärt kompletteringar gällande driftskostnader för lokaler samt hur behov kan tillgodoses utifrån ett genusperspektiv.

Ärendebeskrivning

Regionfullmäktige fattade beslut 2022-02-21, § 14 om att ge socialnämnden i uppdrag att utreda förutsättningarna för att tillskapa platser i härbärge/lågtröskelboende/

akutboende/stödboende till personer som inte har möjlighet att få plats på Birkagården eller Region Gotlands egna boenden.

Socialnämnden har utrett frågan och utredningen visar på behov av att inrätta ett stödboende om tio platser för personer som har ett pågående skadligt bruk eller beroende och saknar bostad.

Socialnämnden fattade beslut 2022-06-09, § 105 om att inrätta ett stödboende enligt utredningens identifierade behov. Socialnämnden har sett över möjlighet till finansiering av stödboende om tio platser inom befintlig ram. Inrättande av stödboende ryms inte inom ordinarie budget och förutsätter en utökad budgetram för socialnämnden. Socialnämnden beslutade därför 2022-12-08, § 189, att åska medel av budgetberedningen med 8 165 000 kronor årligen för inrättande och drift av lågtröskelboende i form av stödboende. Socialnämnden skickade beslut, som svar på uppdraget från regionfullmäktige till regionstyrelsen för beslut i regionfullmäktige.

Regionfullmäktige beslutar 2022-12-12, § 241, om komplettering i ärendet. Socialnämndens utredning behöver kompletteras med en uppfattning om när en boendelösning kan vara på plats och driftkostnaderna bedöms som kraftigt underdimensionerade. Utredningen bör också kompletteras med särskilda behov utifrån ett genusperspektiv.

Komplettering i ärendet

Kostnader för lokaler är svåra att uppskatta då socialförvaltningen saknar lokaler och har inte heller kunskap om när lokaler skulle kunna finnas för inrättande av ett stödboende. Storlek på lokal för stödboende uppskattas till ca 450 m², detta beräknat på tio lägenheter/rum om 30 m², gemensamhetsutrymme, tvättmöjligheter samt kontor och personalutrymmen.

Den kostnadsjämförelse som socialförvaltningen har gjort i den inledande utredningen (daterad 220513) utgår från kostnader för jämförbara lokaler inom socialförvaltningens verksamheter, där hyreskostnaden uppskattas till ca 1000 kr/m² och år, totalt ca 450 000 kronor per år.

Möjligheten att hyra externa lokaler kan vara ett alternativ. Socialförvaltningen har i dagsläget inte någon kännedom om lokaler att hyra eller som kan vara aktuella för ombyggnation och som uppfyller ställda krav vad gäller utformning och lokalisering.

Socialförvaltningen uppskattar att hyra av externa lokaler beräknas uppgå till ca 2000 kronor/m² motsvarande ca 900 000 kr per år för 450 m².

I dagsläget saknar regionen/socialförvaltningen både tillgänglig och planerad markanvändning för nybyggnation av ett stödboende.

Kostnader vid nybyggnation av ett stödboende beräknas uppgå till mellan 1 miljon till 1,5 miljoner kronor per lägenhet beroende på krav på mått och standard (kostnad inklusive gemensamhetsutrymmen och personalutrymmen). Den totala kostnaden för tio lägenheter beräknas uppgå till mellan 10-15 miljoner kronor. Vid korttidsenheten som är den senaste nybyggnationen, uppgår kostnaden till 1,5 miljon kronor per lägenhet då det för den verksamheten finns särskilda krav på mått och tillgänglighet med hänvisning till målgruppens behov och arbetsmiljöverkets krav. Från 2023 bedöms produktionskostnaderna stiga ytterligare med hänvisning till ökade kostnader i samhället överlag.

Ett stödboende ska kunna erbjudas både kvinnor och män. Kvinnor kan ha särskilda behov och kan vara särskilt utsatta i en boendeform som stödboende. I dialog med beroendeenheten uppskattas andelen kvinnor i målgruppen för stödboende uppgå till cirka 25 procent. Socialförvaltningen ser inte att det finns möjlighet att planera för ett lågtröskelboende som riktar sig till enbart kvinnor utifrån krav på en hög användareffektivitet. Ett krav på de lokaler som ska användas för stödboende är att det ska finnas möjlighet att göra tillfälliga fysiska avgränsningar i lokalerna, eller erbjuda andra tekniska eller digitala lösningar för att säkra kvalitet och skydd för kvinnor i stödboende.

Bedömning

De kostnader som regionstyrelsen efterfrågar vad gäller realistiska driftskostnader för lokaler samt när i tiden ett lågtröskelboende kan erbjudas, bedömer socialförvaltningen är fortsatt svårt att redovisa. Det är helt avgörande av tillgång till lokaler och medel för det alternativ som blir aktuellt, hyra av egna eller externa lokaler, ombyggnationer eller en nybyggnation. Vad gäller mer precisa driftskostnader för lokaler måste socialförvaltningen be att få återkomma då det finns en lokal alternativt att det finns en lokal för ombyggnad.

Genom att ställa krav på att lokalerna ska kunna utformas så att det medger förutsättningar för att göra tillfälliga fysiska avgränsningar i lokalerna eller erbjuda andra tekniska/digitala lösningar, bedömer socialförvaltningen att det ska kunna säkra kvalitet och skydd för kvinnor som erbjuds stödboende.

Beslutsunderlag

Socialförvaltningen tjänsteskrivelse daterad 2023-01-20
Regionfullmäktige 2022-02-21, § 14
Socialförvaltningen tjänsteskrivelse 2022-05-13
Utredning Lågtröskelboende daterad 2022-05-13
Socialnämnden beslut daterad 2022-06-09, § 105
Regionfullmäktige 2022-12-12, § 241
Socialnämnden beslut daterad 2022-12-08 § 189

Socialförvaltningen

Marica Gardell
Socialdirektör

Skickas till

Regionstyrelsen, via registrator-rs
Hanna Ogestad avdelningschef individ- och familjeomsorg
Öystein Berge kvalitetschef
Ia Lönngren utvecklingsledare